Міністерство освіти і науки України Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім. І. Сікорського» Інститут прикладного системного аналізу

Курсова робота

з дисципліни «Теорія керування»

Виконав: студент 4 курсу

групи КА-81

Галганов Олексій

Прийняв: професор

Романенко Віктор Демидович

3MICT

РОЗДІЛ 1 Вступ	2
1.1. Теоретичні дані	
1.2. Завдання курсової роботи	
1.3. Значення коефіцієнтів та сталих	
РОЗДІЛ 2 Розрахунок дискретних передаточних функцій	5
2.1. Теоретичні дані	5
2.2. Випадок $W_O(S) = \frac{k}{T_{G+1}}$	5
2.3. Випадок $W_O(S) = \frac{r_1 s + r_1}{(T_0 + 1)(T_0 + 1)}$	6
2.2. Випадок $W_O(S) = \frac{k}{T_1 s + 1}$ 2.3. Випадок $W_O(S) = \frac{k}{(T_1 s + 1)(T_2 s + 1)}$ 2.4. Випадок $W_O(S) = \frac{k e^{-\tau s}}{T_1 s + 1}$ 2.5. Випадок $W_O(S) = \frac{k e^{-\tau s}}{(T_1 s + 1)(T_2 s + 1)}$	7
2.5. Випалок $W_O(S) = \frac{ke^{-\tau s}}{\sqrt{T_0 + k^2/T_0 + 1}}$	8
$(I_1s+1)(I_2s+1)$	
РОЗДІЛ 3 Розрахунок періодів квантування	10
3.1. Розрахунок на умові забезпечення необхідної точності керування	10
$3.1.1$ Випадок $W_{O_1}(s)=rac{ke^{- au s}}{T_1s+1}$	10
3.1.2 Випадок $W_{O_2}(s) = \frac{r_1 s + \frac{1}{k} e^{-\tau s}}{(T_{e_1} + 1)(T_{e_2} + 1)}$	11
3.2. Розрахунок за критерієм Джурі	11
$3.2.1$ Випадок $W_{O_1}(s) = \frac{ke^{-\tau s}}{T_{O_1} + 1}$	12
3.2. Розрахунок за критерієм Джурі	13
3.3. Розрахунок для об'єкта з динамікою в чисельнику	13
РОЗДІЛ 4 Визначення структури та оптимальних настройок регуляторів ме-	
тодом «прямого» синтезу	15
РОЗДІЛ 5 Розрахунок оптимальних параметрів ПІ-регулятора і періоду кван-	
тування резонансним методом	17
5.1. Випалок $W_O(s) = \frac{ke^{-\tau s}}{\sqrt{2\pi - 4\sqrt{2\pi - 4}}}$	17
тування резонансним методом . $5.1. \text{Випадок } W_O(s) = \frac{ke^{-\tau s}}{(T_1s+1)(T_2s+1)(T_3s+1)} . \\ 5.2. \text{Випадок } W_{O_2}(s) = \frac{ke^{-\tau s}}{(T_1s+1)(T_2s+1)}$	19
$C_1 = C_2 = C_1 = C_2 $	•

ВСТУП

1.1. Теоретичні дані

Розглядається одноконтурна система автоматичного цифрового керування (ЦК) з наступною структурною схемою:

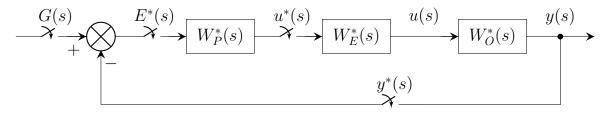

Рисунок 1.1 – Структурна схема типового контура ЦК

Тут $W_O(s)$ – передаточна функція об'єкта керування по керуючому діянню, G(s) і u(s) – відповідно задаюче і керуюче діяння в формі перетворення Лапласа, $W_p^*(s)$ – передаточна функція цифрового регулятора (ЦАП) у формі дискретного перетворення Лапласа, $W_E(s)$ – передаточна функція цифро-аналогового регулятора, $E^*(s)$, $u^*(s)$, $y^*(s)$ – відповідно помилка керування, керуюче діяння та вихідна керована координата у формі дискретного перетворення Лапласа. Передаточні функції об'єкта для окремих задач мають вигляд

$$W_O(s) = \frac{ke^{-\tau s}}{(T_1s+1)(T_2s+1)(T_3s+1)}$$
(1.1)

$$W_O(s) = \frac{k(T_1s+1)}{(T_2s+1)(T_3s+1)}$$
(1.2)

де k – коефіцієнт передачі об'єкта керування, T_1, T_2, T_3 – сталі часу в секундах, τ – час запізнення в секундах.

Регулятор ЦК, представлений в різницевій формі на основі позиційного алгоритма пропорційно-інтегрально-диференціального (ПІД) закону керування записується таким чином:

$$u(nT_0) = K_p \left(e(nT_0) + \frac{T_0}{T_I} \sum_{i=1}^n e(iT_0) + \frac{T_D}{T_0} \left[e(nT_0) - e((n-1)T_0) \right] \right)$$
(1.3)

Тут $u(nT_0)$ та $e(nT_0)$ – відповідно керуюче діяння і помилка керування в n-тий період квантування, K_p – коефіцієнт передачі регулятора, T_I та T_D – відповідно сталі часу інтегрування та диференціювання в секундах, T_0 – період квантування в секундах.

Відповідно до (1.3), дискретна передаточна функція ПІД-регулятора має вигляд

$$W_p(z) = K_p \left(1 + \frac{T_0}{T_I (1 - z^{-1})} + \frac{T_D (1 - z^{-1})}{T_0} \right)$$
 (1.4)

Якщо час диференціювання $T_D=0$, то для цифрового ПІ-регулятора матимемо дискретну передаточну функцію

$$W_p(z) = K_p \left(1 + \frac{T_0}{T_I (1 - z^{-1})} \right)$$
 (1.5)

де $z=e^{sT_0}$ — оператор z-перетворення.

1.2. Завдання курсової роботи

1. Розрахувати дискретну передаточну функцію замкненого контура цифрового керування, попередньо розрахувавши дискретну передаточну функцію приведеної неперервної частини (ПНЧ) об'єкта

$$W_{\Pi}(z) = z \{ W_E(s) \cdot W_O(s) \}$$
 (1.6)

для наступних варіантів передаточної функції об'єкта:

$$W_O(S) = \frac{k}{T_1 s + 1}, W_O(S) = \frac{k}{(T_1 s + 1)(T_2 s + 1)}, W_O(S) = \frac{k e^{-\tau s}}{T_1 s + 1}, W_O(S) = \frac{k e^{-\tau s}}{(T_1 s + 1)(T_2 s + 1)}.$$

2. Розрахувати періоди квантування в системі цифрового керування для об'єктів

$$W_{O_1}(s) = \frac{ke^{-\tau s}}{T_1 s + 1} \tag{1.7}$$

$$W_{O_2}(s) = \frac{ke^{-\tau s}}{(T_1s+1)(T_2s+1)}$$
(1.8)

і для об'єкта (1.2), передаточна функція якого має динаміку в чисельнику.

3. На основі методу «прямого» синтезу визначити структуру і оптимальні настройки регуляторів цифрового керування і неперервного регулятора для управління об'єктами, передаточна функція яких має вигляд (1.7). При цьому приймається період квантування T_0 , розрахований у пункті 2 на основі умови забезпечення необхідної точності керування. Значення коефіцієнта підсилення регулятора $K_{P_{\text{опт}}}$ необхідно визначити при таких параметрах настройки λ :

а)
$$\lambda = \frac{1}{T_1}$$
; б) $\lambda = \frac{1}{1.5T_1}$; в) $\lambda = \frac{1}{2T_1}$; г) $\lambda = \frac{1}{3T_1}$.

Для вказаного набору параметрів настройки λ шляхом цифрового моделювання побудувати перехідні процеси в замкненому контурі цифрового керування.

- 4. Розрахувати оптимальні параметри ПІ-регулятора цифрового керування і періоду квантування резонансним методом для об'єкта керування (1.1), (1.8). На основі цифрового моделювання побудувати перехідні процеси вихідної координати y в замкненому контурі при подачі імпульсних тестів на задаюче діяння цифрового регулятора.
- 5. Виконати синтез лінійно-квадратичного регулятора стану і виконати цифрове моделювання замкненої системи з регулятором стану.
- 6. Дослідити стійкість контура цифрового керування, розрахованої за пунктом 3. При цьому використовувати відомі критерії стійкості.
- 7. Сформувати позиційний і швидкісний алгоритм цифрового керування в формі, зручній для програмування для регуляторів цифрового керування відповідно до пунктів 3, 4.
- 8. Виконати цифрове моделювання замкнених систем керування при синтезованих цифрових регуляторах.

1.3. Значення коефіцієнтів та сталих

k	T_1	T_2	T_3	τ
9.32	35	19	11	14

k – коефіцієнт передачі об'єкта керування, T_1, T_2, T_3 – сталі часу в секундах, τ – час запізнення в секундах.

РОЗРАХУНОК ДИСКРЕТНИХ ПЕРЕДАТОЧНИХ ФУНКЦІЙ

2.1. Теоретичні дані

Дискретну передаточну функцію приведеної неперервної частини (ПНЧ) об'єкта має вигляд

$$W_{\Pi}(z) = z \left\{ W_{E}(s) \cdot W_{O}(s) \right\} = z \left\{ \frac{1 - e^{-sT_{0}}}{s} \cdot W_{O}(S) \right\} =$$

$$= z \left\{ \left(1 - e^{-sT_{0}} \right) \cdot \frac{W_{O}(s)}{s} \right\} = \left(1 - z^{-1} \right) \cdot z \left\{ \frac{W_{O}(s)}{s} \right\}$$
(2.1)

Дискретна передаточна функція замкненого контуру цифрового керування має вигляд

$$W_{3}(z) = \frac{W_{\Pi}(z) \cdot W_{p}(z)}{1 + W_{\Pi}(z) \cdot W_{p}(z)}$$
(2.2)

де $W_p(z)$ — дискретна передаточна функція регулятора, що для ПІД-регулятора має вигляд (1.3), а для ПІ-регулятора — вигляд (1.5). Далі за текстом термін «дискретна передаточна функція» буде скорочено до ДПФ.

2.2. Випадок $W_O(S) = \frac{k}{T_1 s + 1}$

Обчислимо z-перетворення для $\frac{W_O(S)}{s}=\frac{k}{s(T_1s+1)}=\frac{k}{s}-\frac{kT_1}{T_1s+1}.$ За таблицею z-перетворення отримаємо

$$z\left\{\frac{W_O(s)}{s}\right\} = \frac{kz}{z-1} - \frac{kz}{z - e^{T_0/T_1}} = \frac{k\left(1 - e^{-T_0/T_1}\right)z}{(z-1)\left(z - e^{-T_0/T_1}\right)}$$
(2.3)

Тому ДПФ ПНЧ має вигляд

$$W_{\Pi}(z) = (1 - z^{-1}) \cdot z \left\{ \frac{W_O(s)}{s} \right\} = \frac{z - 1}{z} \cdot \frac{k \left(1 - e^{-T_0/T_1} \right) z}{(z - 1) \left(z - e^{-T_0/T_1} \right)} = \frac{k \left(1 - e^{-T_0/T_1} \right)}{z - e^{-T_0/T_1}}$$
(2.4)

Отже, ДПФ замкненого контуру цифрового керування з ПІД-регулятором має вигляд

$$W_{3}(z) = \frac{W_{\Pi}(z) \cdot W_{p}(z)}{1 + W_{\Pi}(z) \cdot W_{p}(z)} = \frac{\frac{k(1 - e^{-T_{0}/T_{1}})}{z - e^{-T_{0}/T_{1}}} \cdot K_{p} \left(1 + \frac{T_{0}}{T_{I}(1 - z^{-1})} + \frac{T_{D}(1 - z^{-1})}{T_{0}}\right)}{1 + \frac{k(1 - e^{-T_{0}/T_{1}})}{z - e^{-T_{0}/T_{1}}} \cdot K_{p} \left(1 + \frac{T_{0}}{T_{I}(1 - z^{-1})} + \frac{T_{D}(1 - z^{-1})}{T_{0}}\right)} = \frac{k\left(1 - e^{-T_{0}/T_{1}}\right) \cdot K_{p}\left(1 + \frac{T_{0}}{T_{I}(1 - z^{-1})} + \frac{T_{D}(1 - z^{-1})}{T_{0}}\right)}{\left(z - e^{-T_{0}/T_{1}}\right) + k\left(1 - e^{-T_{0}/T_{1}}\right) \cdot K_{p}\left(1 + \frac{T_{0}}{T_{I}(1 - z^{-1})} + \frac{T_{D}(1 - z^{-1})}{T_{0}}\right)} = \frac{kK_{p}(1 - e^{-T_{0}/T_{1}})\left(T_{0}T_{I}(1 - z^{-1}) + T_{0}^{2} + T_{I}T_{D}(1 - z^{-1})^{2}\right)}{\left(z - e^{-T_{0}/T_{1}}\right)T_{0}T_{I}(1 - z^{-1}) + kK_{p}(1 - e^{-T_{0}/T_{1}})\left(T_{0}T_{I}(1 - z^{-1}) + T_{0}^{2} + T_{I}T_{D}(1 - z^{-1})^{2}\right)z^{-1}} = \frac{kK_{p}(1 - e^{-T_{0}/T_{1}})\left(T_{0}T_{I}(1 - z^{-1}) + T_{0}^{2} + T_{I}T_{D}(1 - z^{-1})^{2}\right)z^{-1}}{\left(1 - e^{-T_{0}/T_{1}}\right)T_{0}T_{I}(1 - z^{-1}) + kK_{p}(1 - e^{-T_{0}/T_{1}})\left(T_{0}T_{I}(1 - z^{-1}) + T_{0}^{2} + T_{I}T_{D}(1 - z^{-1})^{2}\right)z^{-1}}}$$

$$(2.5)$$

Відповідно, з ПІ-регулятором ($T_D = 0$):

$$W_{3}(z) = \frac{kK_{p}(1-e^{-T_{0}/T_{1}})(T_{0}T_{1}(1-z^{-1})+T_{0}^{2})z^{-1}}{(1-e^{-T_{0}/T_{1}}z^{-1})T_{0}T_{1}(1-z^{-1})+kK_{p}(1-e^{-T_{0}/T_{1}})(T_{0}T_{1}(1-z^{-1})+T_{0}^{2})z^{-1}} = \frac{kK_{p}(z-e^{-T_{0}/T_{1}})(T_{1}(1-z^{-1})+T_{0})z^{-1}}{(1-e^{-T_{0}/T_{1}z^{-1}})T_{1}(1-z^{-1})+kK_{p}(z-e^{-T_{0}/T_{1}})(T_{1}(1-z^{-1})+T_{0})z^{-1}}$$
(2.6)

2.3. Випадок $W_O(S) = \frac{k}{(T_1s+1)(T_2s+1)}$

Обчислимо z-перетворення для $\frac{W_O(S)}{s}=\frac{k}{s(T_1s+1)(T_2s+1)}=\frac{k}{s}-\frac{kT_1^2}{(T_1-T_2)(T_1s+1)}+\frac{kT_2^2}{(T_1-T_2)(T_2s+1)}.$ За таблицею z-перетворення отримаємо

$$z\left\{\frac{W_O(s)}{s}\right\} = k\left(\frac{z}{z-1} - \frac{az}{T_1(z-d_1)} + \frac{bz}{T_2(z-d_2)}\right)$$
(2.7)

де $a=\frac{T_1^2}{T_1-T_2},\,b=\frac{T_2^2}{T_1-T_2},\,d_1=e^{-T_0/T_1},\,d_2=e^{-T_0/T_2}.$ Тому ДПФ ПНЧ має вигляд

$$W_{\Pi}(z) = (1 - z^{-1}) \cdot z \left\{ \frac{W_O(s)}{s} \right\} =$$

$$= \frac{z - 1}{z} \cdot k \left(\frac{z}{z - 1} - \frac{az}{T_1(z - d_1)} + \frac{bz}{T_2(z - d_2)} \right) =$$

$$= k \left(1 - \frac{a(z - 1)}{T_1(z - d_1)} + \frac{b(z - 1)}{T_2(z - d_2)} \right)$$
(2.8)

Отже, ДПФ замкненого контуру цифрового керування з ПІД-регулятором має вигляд

$$W_{3}(z) = \frac{W_{\Pi}(z) \cdot W_{p}(z)}{1 + W_{\Pi}(z) \cdot W_{p}(z)} =$$

$$= \frac{k\left(1 - \frac{a(z-1)}{T_{1}(z-d_{1})} + \frac{b(z-1)}{T_{2}(z-d_{2})}\right) K_{p}\left(1 + \frac{T_{0}}{T_{I}(1-z^{-1})} + \frac{T_{D}(1-z^{-1})}{T_{0}}\right)}{1 + k\left(1 - \frac{a(z-1)}{T_{1}(z-d_{1})} + \frac{b(z-1)}{T_{2}(z-d_{2})}\right) K_{p}\left(1 + \frac{T_{0}}{T_{I}(1-z^{-1})} + \frac{T_{D}(1-z^{-1})}{T_{0}}\right)} =$$

$$= \frac{kK_{p}\left(1 - \frac{a(z-1)}{T_{1}(z-d_{1})} + \frac{b(z-1)}{T_{2}(z-d_{2})}\right) \left(T_{0}T_{I}(1-z^{-1}) + T_{0}^{2} + T_{I}T_{D}(1-z^{-1})^{2}\right)}{T_{0}T_{I}(1-z^{-1}) + kK_{p}\left(1 - \frac{a(z-1)}{T_{1}(z-d_{1})} + \frac{b(z-1)}{T_{2}(z-d_{2})}\right) \left(T_{0}T_{I}(1-z^{-1}) + T_{0}^{2} + T_{I}T_{D}(1-z^{-1})^{2}\right)} =$$

$$= \frac{kK_{p}(T_{1}T_{2}(z-d_{1})(z-d_{2}) - aT_{2}(z-1)(z-d_{2}) + bT_{1}(z-1)(z-d_{1}) \left(T_{0}T_{I}(1-z^{-1}) + T_{0}^{2} + T_{I}T_{D}(1-z^{-1})^{2}\right)}{T_{0}T_{I}T_{1}T_{2}(1-z^{-1})(z-d_{2}) + kK_{p}(T_{1}T_{2}(z-d_{1})(z-d_{2}) - aT_{2}(z-1)(z-d_{2}) + bT_{1}(z-1)(z-d_{1}) \left(T_{0}T_{I}(1-z^{-1}) + T_{0}^{2} + T_{I}T_{D}(1-z^{-1})^{2}\right)}$$

$$= \frac{kK_{p}(T_{1}T_{2}(z-d_{1})(z-d_{2}) - aT_{2}(z-1)(z-d_{2}) + bT_{1}(z-1)(z-d_{1}) \left(T_{0}T_{I}(1-z^{-1}) + T_{0}^{2} + T_{I}T_{D}(1-z^{-1})^{2}\right)}{T_{0}T_{I}T_{1}T_{2}(1-z^{-1})(z-d_{2}) + kK_{p}(T_{1}T_{2}(z-d_{1})(z-d_{2}) - aT_{2}(z-1)(z-d_{2}) + bT_{1}(z-1)(z-d_{2}) + bT_{1}(z-1)(z-d_{1}) \left(T_{0}T_{I}(1-z^{-1}) + T_{0}^{2} + T_{I}T_{D}(1-z^{-1})^{2}\right)}$$

$$= \frac{kK_{p}(T_{1}T_{2}(z-d_{1})(z-d_{2}) - aT_{2}(z-1)(z-d_{2}) + bT_{1}(z-1)(z-d_{2}) + bT_{1}(z-1)(z-d_{1}) \left(T_{0}T_{I}(1-z^{-1}) + T_{0}^{2} + T_{I}T_{D}(1-z^{-1})^{2}\right)}{T_{0}T_{1}T_{1}T_{2}(1-z^{-1})(z-d_{2}) + kK_{p}(T_{1}T_{2}(z-d_{1})(z-d_{2}) - aT_{2}(z-1)(z-d_{2}) + bT_{1}(z-1)(z-d_{2}) + bT_{1}(z-1)(z-d_{1}) \left(T_{0}T_{I}(1-z^{-1}) + T_{0}^{2} + T_{I}T_{D}(1-z^{-1})^{2}\right)}$$

$$= \frac{kK_{p}(T_{1}T_{2}(z-d_{1})(z-d_{2}) + kK_{p}(T_{1}T_{2}(z-d_{1})(z-d_{2}) - aT_{2}(z-1)(z-d_{2}) + bT_{1}(z-1)(z-d_{2}) + tT_{0}^{2}}{T_{0}T_{1}T_{1}T_{2}(1-z^{-1}) + tT_{0}^{2}}$$

Відповідно, з ПІ-регулятором ($T_D = 0$):

$$W_{3}(z) = \frac{kK_{p}(T_{1}T_{2}(z-d_{1})(z-d_{2})-aT_{2}(z-1)(z-d_{2})+bT_{1}(z-1)(z-d_{1}))\left(T_{0}T_{I}\left(1-z^{-1}\right)+T_{0}^{2}\right)}{T_{0}T_{I}T_{1}T_{2}(1-z^{-1})(z-d_{1})(z-d_{2})+kK_{p}(T_{1}T_{2}(z-d_{1})(z-d_{2})-aT_{2}(z-1)(z-d_{2})+bT_{1}(z-1)(z-d_{1}))\left(T_{0}T_{I}(1-z^{-1})+T_{0}^{2}\right)} = \frac{kK_{p}(T_{1}T_{2}(z-d_{1})(z-d_{2})-aT_{2}(z-1)(z-d_{2})+bT_{1}(z-1)(z-d_{1}))\left(T_{I}\left(1-z^{-1}\right)+T_{0}\right)}{T_{I}T_{1}T_{2}(1-z^{-1})(z-d_{1})(z-d_{2})+kK_{p}(T_{1}T_{2}(z-d_{1})(z-d_{2})-aT_{2}(z-1)(z-d_{2})+bT_{1}(z-1)(z-d_{1}))(T_{I}(1-z^{-1})+T_{0})}$$
 (2.10)

2.4. Випадок $W_O(S) = \frac{ke^{-\tau s}}{T_1 s + 1}$

Обчислимо z-перетворення для $\frac{W_O(S)}{s}=\frac{ke^{-\tau s}}{s(T_1s+1)}=\frac{ke^{-\tau s}}{s}-\frac{kT_1e^{-\tau s}}{T_1s+1}$. За таблицею z-перетворення отримаємо для $dT_0<\tau\le (d+1)T_0$

$$z\left\{\frac{W_O(s)}{s}\right\} = \frac{kz^{-d}}{z-1} - \frac{kz^{-d-1}}{1 - e^{-T_0/T_1}z^{-1}} e^{\left[\frac{\tau}{T_1} - (d+1)\frac{T_0}{T_1}\right]}$$
(2.11)

Тоді після перетворень ДПФ ПНЧ матиме вигляд

$$W_{\Pi}(z) = (1 - z^{-1}) \cdot z \left\{ \frac{W_O(s)}{s} \right\} = \frac{k \left(C_1 + C_2 z^{-1} \right) z^{-d-1}}{\left(1 - e^{-T_0/T_1} z^{-1} \right)}$$
(2.12)

де d – ціла частина від ділення часу запізнення τ на період квантування $T_0, a=1-\frac{\tau-dT_0}{T_0}, C_1=1-e^{-\frac{aT_0}{T_1}}, C_2=e^{-\frac{aT_0}{T_1}}-e^{-\frac{T_0}{T_1}}.$ Отже, ДПФ замкненого контуру цифрового керування з ПІД-регулятором має вигляд

$$W_{\mathbf{3}}(z) = \frac{W_{\mathbf{\Pi}}(z) \cdot W_{p}(z)}{1 + W_{\mathbf{\Pi}}(z) \cdot W_{p}(z)} = \frac{\frac{k\left(C_{1} + C_{2}z^{-1}\right)z^{-d-1}}{\left(1 - e^{-T_{0}/T_{1}}z^{-1}\right)} \cdot K_{p}\left(1 + \frac{T_{0}}{T_{I}(1 - z^{-1})} + \frac{T_{D}\left(1 - z^{-1}\right)}{T_{0}}\right)}{1 + \frac{k\left(C_{1} + C_{2}z^{-1}\right)z^{-d-1}}{\left(1 - e^{-T_{0}/T_{1}}z^{-1}\right)} \cdot K_{p}\left(1 + \frac{T_{0}}{T_{I}(1 - z^{-1})} + \frac{T_{D}(1 - z^{-1})}{T_{0}}\right)} = \frac{1}{1 + \frac{k\left(C_{1} + C_{2}z^{-1}\right)z^{-d-1}}{\left(1 - e^{-T_{0}/T_{1}}z^{-1}\right)} \cdot K_{p}\left(1 + \frac{T_{0}}{T_{I}(1 - z^{-1})} + \frac{T_{D}(1 - z^{-1})}{T_{0}}\right)}{1 + \frac{k\left(C_{1} + C_{2}z^{-1}\right)z^{-d-1}}{\left(1 - e^{-T_{0}/T_{1}}z^{-1}\right)} \cdot K_{p}\left(1 + \frac{T_{0}}{T_{I}(1 - z^{-1})} + \frac{T_{D}(1 - z^{-1})}{T_{0}}\right)}{1 + \frac{k\left(C_{1} + C_{2}z^{-1}\right)z^{-d-1}}{\left(1 - e^{-T_{0}/T_{1}}z^{-1}\right)} \cdot K_{p}\left(1 + \frac{T_{0}}{T_{I}(1 - z^{-1})} + \frac{T_{D}(1 - z^{-1})}{T_{0}}\right)}{1 + \frac{k\left(C_{1} + C_{2}z^{-1}\right)z^{-d-1}}{\left(1 - e^{-T_{0}/T_{1}}z^{-1}\right)} \cdot K_{p}\left(1 + \frac{T_{0}}{T_{I}(1 - z^{-1})} + \frac{T_{D}(1 - z^{-1})}{T_{0}}\right)}$$

$$= \frac{k \left(C_{1} + C_{2} z^{-1}\right) z^{-d-1} \cdot K_{p} \left(1 + \frac{T_{0}}{T_{I}(1-z^{-1})} + \frac{T_{D}\left(1-z^{-1}\right)}{T_{0}}\right)}{\left(1 - e^{-T_{0}/T_{1}} z^{-1}\right) + k \left(C_{1} + C_{2} z^{-1}\right) z^{-d-1} \cdot K_{p} \left(1 + \frac{T_{0}}{T_{I}(1-z^{-1})} + \frac{T_{D}(1-z^{-1})}{T_{0}}\right)} = \frac{kK_{p} z^{-d-1} \left(C_{1} + C_{2} z^{-1}\right) \left(T_{0} T_{I} \left(1-z^{-1}\right) + T_{0}^{2} + T_{I} T_{D} \left(1-z^{-1}\right)^{2}\right)}{T_{0} T_{I} \left(1 - e^{-T_{0}/T_{1}} z^{-1}\right) \left(1 - z^{-1}\right) + kK_{p} z^{-d-1} \left(C_{1} + C_{2} z^{-1}\right) \left(T_{0} T_{I} \left(1-z^{-1}\right) + T_{0}^{2} + T_{I} T_{D} \left(1-z^{-1}\right)^{2}\right)}$$

$$(2.13)$$

Відповідно, з ПІ-регулятором ($T_D = 0$):

$$W_{3}(z) = \frac{kK_{p}z^{-d-1}(C_{1}+C_{2}z^{-1})(T_{0}T_{I}(1-z^{-1})+T_{0}^{2})}{T_{0}T_{I}(1-e^{-T_{0}/T_{1}}z^{-1})(1-z^{-1})+kK_{p}z^{-d-1}(C_{1}+C_{2}z^{-1})(T_{0}T_{I}(1-z^{-1})+T_{0}^{2})} = \frac{kK_{p}z^{-d-1}(C_{1}+C_{2}z^{-1})(T_{I}(1-z^{-1})+T_{0})}{T_{I}(1-e^{-T_{0}/T_{1}}z^{-1})(1-z^{-1})+kK_{p}z^{-d-1}(C_{1}+C_{2}z^{-1})(T_{I}(1-z^{-1})+T_{0})}$$

$$(2.14)$$

2.5. Випадок $W_O(S) = \frac{ke^{-\tau s}}{(T_1s+1)(T_2s+1)}$

Обчислимо z-перетворення для $\frac{W_O(S)}{s}=\frac{ke^{-\tau s}}{s(T_1s+1)(T_2s+1)}=\frac{ke^{-\tau s}}{s}-\frac{kT_1^2e^{-\tau s}}{(T_1-T_2)(T_1s+1)}+\frac{kT_2^2e^{-\tau s}}{(T_1-T_2)(T_2s+1)}.$ За таблицею z-перетворення отримаємо для $dT_0<\tau\le (d+1)T_0$

$$z\left\{\frac{W_O(s)}{s}\right\} = \frac{kz^{-d}}{z-1} - \frac{kT_1e^{\left[\frac{\tau}{T_1}-(d+1)\frac{T_0}{T_1}\right]}z^{-d-1}}{(T_1-T_2)\left(1-e^{-T_0/T_1}z^{-1}\right)} + \frac{kT_2e^{\left[\frac{\tau}{T_2}-(d+1)\frac{T_0}{T_2}\right]}z^{-d-1}}{(T_1-T_2)\left(1-e^{-T_0/T_2}z^{-1}\right)}$$
(2.15)

Тоді після перетворень ДПФ ПНЧ матиме вигляд

$$W_{\Pi}(z) = (1 - z^{-1}) \cdot z \left\{ \frac{W_O(s)}{s} \right\} = \frac{k \left(\tilde{C}_0 + \tilde{C}_1 z^{-1} + \tilde{C}_2 z^{-2} \right) z^{-d-1}}{\left(1 - e^{-T_0/T_1} z^{-1} \right) \left(1 - e^{-T_0/T_2} z^{-1} \right)}$$
(2.16)

де $a=(d+1)-rac{ au}{T_0}$ і сталі $ilde{C}_0, ilde{C}_1, ilde{C}_2$ визначаються з

$$\tilde{C}_0 = 1 - \frac{T_1 e^{-aT_0/T_1} - T_2 e^{-aT_0/T_2}}{T_1 - T_2}$$

$$\tilde{C}_1 = \frac{T_1 e^{-aT_0/T_1} \left(1 + e^{-T_0/T_2}\right) - T_2 e^{-aT_0/T_2} \left(1 + e^{-T_0/T_1}\right)}{T_1 - T_2} - e^{-T_0/T_1} - e^{-T_0/T_2}$$

$$\tilde{C}_2 = e^{-T_0/T_1} e^{-T_0/T_2} - \frac{T_1 e^{-aT_0/T_1} e^{-T_0/T_2} - T_2 e^{-T_0/T_1} e^{-aT_0/T_2}}{T_1 - T_2}$$

як і раніше, d — ціла частина від ділення часу запізнення τ на період квантування T_0 . Отже, ДПФ замкненого контуру цифрового керування з ПІД-регулятором має вигляд

$$W_{3}(z) = \frac{W_{\Pi}(z) \cdot W_{p}(z)}{1 + W_{\Pi}(z) \cdot W_{p}(z)} = \frac{k(\tilde{C}_{0} + \tilde{C}_{1}z^{-1} + \tilde{C}_{2}z^{-2})z^{-d-1}}{(1 - e^{-T_{0}/T_{1}z^{-1}})(1 - e^{-T_{0}/T_{2}z^{-1}})} \cdot K_{p}\left(1 + \frac{T_{0}}{T_{I}(1 - z^{-1})} + \frac{T_{D}(1 - z^{-1})}{T_{0}}\right)}{1 + \frac{k(\tilde{C}_{0} + \tilde{C}_{1}z^{-1} + \tilde{C}_{2}z^{-2})z^{-d-1}}{(1 - e^{-T_{0}/T_{1}z^{-1}})(1 - e^{-T_{0}/T_{2}z^{-1}})} \cdot K_{p}\left(1 + \frac{T_{0}}{T_{I}(1 - z^{-1})} + \frac{T_{D}(1 - z^{-1})}{T_{0}}\right)}{k(\tilde{C}_{0} + \tilde{C}_{1}z^{-1} + \tilde{C}_{2}z^{-2})z^{-d-1} \cdot K_{p}\left(1 + \frac{T_{0}}{T_{I}(1 - z^{-1})} + \frac{T_{D}(1 - z^{-1})}{T_{0}}\right)}\right)} = \frac{k(\tilde{C}_{0} + \tilde{C}_{1}z^{-1} + \tilde{C}_{2}z^{-2})z^{-d-1} \cdot K_{p}\left(1 + \frac{T_{0}}{T_{I}(1 - z^{-1})} + \frac{T_{D}(1 - z^{-1})}{T_{0}}\right)}{(1 - e^{-T_{0}/T_{1}z^{-1}})(1 - e^{-T_{0}/T_{2}z^{-1}}) + k(\tilde{C}_{0} + \tilde{C}_{1}z^{-1} + \tilde{C}_{2}z^{-2})z^{-d-1} \cdot K_{p}\left(1 + \frac{T_{0}}{T_{I}(1 - z^{-1})} + \frac{T_{D}(1 - z^{-1})}{T_{0}}\right)}\right)} = \frac{kK_{p}z^{-d-1}(\tilde{C}_{0} + \tilde{C}_{1}z^{-1} + \tilde{C}_{2}z^{-2})(T_{0}T_{I}(1 - z^{-1}) + T_{0}^{2} + T_{I}T_{D}(1 - z^{-1})^{2})}{T_{0}T_{I}(1 - z^{-1})(1 - e^{-T_{0}/T_{1}z^{-1}})(1 - e^{-T_{0}/T_{1}z^{-1}}) + kK_{p}z^{-d-1}(\tilde{C}_{0} + \tilde{C}_{1}z^{-1} + \tilde{C}_{2}z^{-2})(T_{0}T_{I}(1 - z^{-1}) + T_{0}^{2} + T_{I}T_{D}(1 - z^{-1})^{2})}}$$

$$(2.17)$$

Відповідно, з ПІ-регулятором ($T_D = 0$):

$$W_{\Pi}(z) = \frac{kK_{p}z^{-d-1}(\tilde{C}_{0}+\tilde{C}_{1}z^{-1}+\tilde{C}_{2}z^{-2})(T_{0}T_{I}(1-z^{-1})+T_{0}^{2})}{T_{0}T_{I}(1-z^{-1})(1-e^{-T_{0}/T_{1}}z^{-1})(1-e^{-T_{0}/T_{2}}z^{-1})+kK_{p}z^{-d-1}(\tilde{C}_{0}+\tilde{C}_{1}z^{-1}+\tilde{C}_{2}z^{-2})(T_{0}T_{I}(1-z^{-1})+T_{0}^{2})} = \frac{kK_{p}z^{-d-1}(\tilde{C}_{0}+\tilde{C}_{1}z^{-1}+\tilde{C}_{2}z^{-2})(T_{I}(1-z^{-1})+T_{0})}{T_{I}(1-z^{-1})(1-e^{-T_{0}/T_{1}}z^{-1})(1-e^{-T_{0}/T_{2}}z^{-1})+kK_{p}z^{-d-1}(\tilde{C}_{0}+\tilde{C}_{1}z^{-1}+\tilde{C}_{2}z^{-2})(T_{I}(1-z^{-1})+T_{0})}$$
 (2.18)

РОЗРАХУНОК ПЕРІОДІВ КВАНТУВАННЯ

3.1. Розрахунок на умові забезпечення необхідної точності керування

За цим критерієм період квантування обчислюється з умови $T_0 \leq \frac{\varepsilon}{B_{\max}}$, де B_{\max} — максимальне значення функції $B(\omega) = \omega A(\omega)$, а $A(\omega)$ — амплітудно-частотна характеристика (АЧХ) об'єкта. $B(\omega)$ описує верхню границю можливих швидкостей зміни сигналу на виході об'єкта.

3.1.1. Випадок
$$W_{O_1}(s) = \frac{ke^{-\tau s}}{T_1s+1}$$

Знайдемо $B(\omega)$:

$$B(\omega) = \omega A(\omega) = \omega \cdot |W_{O_1}(j\omega)| = \omega \cdot \frac{k |e^{-\tau j\omega}|}{|T_1 j\omega + 1|} = \frac{k\omega}{\sqrt{1 + T_1^2 \omega^2}}$$
(3.1)

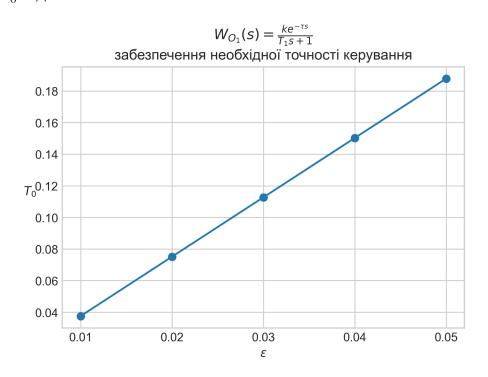
Оскільки $\frac{k\omega}{\sqrt{1+T_1^2\omega^2}}=\frac{k}{\sqrt{\frac{1}{\omega^2}+T_1^2}},$ то $B(\omega)$ – монотонно зростаюча за ω функція, тому

$$B_{\text{max}} = \lim_{\omega \to +\infty} B(\omega) = \frac{k}{T_1} \Rightarrow T_0 = \frac{\varepsilon T_1}{k}$$
 (3.2)

Отже, отримуємо наступні періоди квантування для різних ε :

ε	0.01	0.02	0.03	0.04	0.05
T_0	0.0376	0.0751	0.1127	0.1502	0.1878

Залежність T_0 від ε :

3.1.2. Випадок
$$W_{O_2}(s) = \frac{ke^{-\tau s}}{(T_1s+1)(T_2s+1)}$$

Знайдемо $B(\omega)$:

$$B(\omega) = \omega A(\omega) = \omega \cdot |W_{O_2}(j\omega)| = \omega \cdot \frac{k \left| e^{-\tau j\omega} \right|}{|T_1 j\omega + 1| |T_2 j\omega + 1|} = \frac{k\omega}{\sqrt{(1 + T_1^2 \omega^2)(1 + T_2^2 \omega^2)}}$$
(3.3)

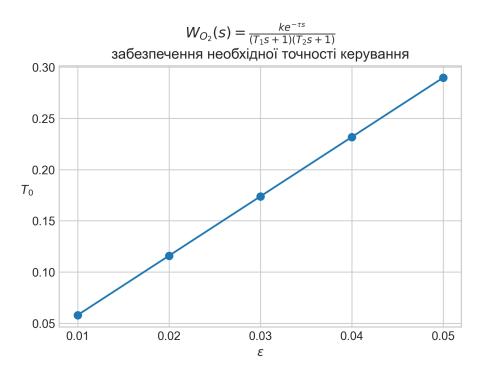
 B_{\max} можна знайти за допомогою відповідної таблиці:

$$B_{\text{max}} = \frac{k}{T_1 + T_2} \Rightarrow T_0 = \frac{\varepsilon (T_1 + T_2)}{k}$$
(3.4)

Отже, отримуємо наступні періоди квантування для різних ε :

ε	0.01	0.02	0.03	0.04	0.05
T_0	0.0579	0.1159	0.1738	0.2318	0.2897

Залежність T_0 від ε :

3.2. Розрахунок за критерієм Джурі

За цим критерієм період квантування обчислюється як $T_0=\frac{\pi}{\omega_k}$, де ω_k – розв'язок рівняння

$$|W_3(j\omega_k)| = \left| \frac{W_O(j\omega_k)W_p(j\omega_k)}{1 + W_O(j\omega_k)W_p(j\omega_k)} \right| = \varepsilon$$
(3.5)

3.2.1. Випадок $W_{O_1}(s) = \frac{ke^{-\tau s}}{T_1s+1}$

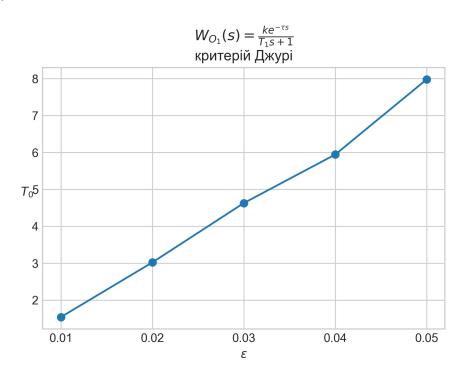
Згідно з розділом 4, оптимальним регулятором в цьому випадку є ПІ-регулятор з передаточною функцією $W_p(s)=K_p\left(1+\frac{1}{T_Is}\right)=K_p\cdot\frac{T_1s+1}{T_1s}$, де $K_p=\frac{\lambda T_1}{k(1+\lambda \tau)},\,\lambda=\frac{1}{T_1},\,T_I=T_1.$ Знайдемо $|W_3(j\omega)|$:

$$|W_{3}(j\omega)| = \frac{|W_{O_{1}}(j\omega)W_{p}(j\omega)|}{|1 + W_{O_{1}}(j\omega)W_{p}(j\omega)|} = \frac{\left|\frac{ke^{-\tau j\omega}}{T_{1}j\omega + 1} \cdot K_{p} \cdot \frac{T_{1}j\omega + 1}{T_{1}j\omega}\right|}{\left|1 + \frac{ke^{-\tau j\omega}}{T_{1}j\omega + 1} \cdot K_{p} \cdot \frac{T_{1}j\omega + 1}{T_{1}j\omega}\right|} = \frac{\left|\frac{kK_{p}e^{-\tau j\omega}}{T_{1}j\omega + kK_{p}e^{-\tau j\omega}}\right|}{\left|1 + \frac{T_{1}}{kK_{p}}j\omega e^{\tau j\omega}\right|} = \frac{1}{\left|1 + \frac{T_{1}}{kK_{p}}j\omega\left(\cos\tau\omega + j\sin\tau\omega\right)\right|} = \frac{1}{\left|1 + \frac{T_{1}}{kK_{p}}j\omega\left(\cos\tau\omega + j\sin\tau\omega\right)\right|} = \frac{1}{\left|1 - \frac{T_{1}}{kK_{p}}\omega\sin\tau\omega + j\frac{T_{1}}{kK_{p}}\omega\cos\tau\omega\right|} = \frac{1}{\sqrt{\left(\frac{T_{1}}{kK_{p}}\omega\sin\tau\omega\right)^{2} + \left(\frac{T_{1}}{kK_{p}}\omega\cos\tau\omega\right)^{2}}} = \frac{1}{\sqrt{\left(\frac{T_{1}}{kK_{p}}\right)^{2}\omega^{2} - 2\frac{T_{1}}{kK_{p}}\omega\sin\tau\omega + 1}}$$

Отже, $|W_3(j\omega)|=\varepsilon\Leftrightarrow \left(\frac{T_1}{kK_p}\right)^2\omega^2-2\frac{T_1}{kK_p}\omega\sin\tau\omega+1=\frac{1}{\varepsilon^2}$. Отримуємо наступні періоди квантування для різних ε :

ε	0.01	0.02	0.03	0.04	0.05
T_0	1.5430	3.0234	4.6304	5.9449	7.9803

Залежність T_0 від ε :

3.2.2. Випадок
$$W_{O_2}(s) = \frac{ke^{-\tau s}}{(T_1s+1)(T_2s+1)}$$

Згідно з розділом 5, оптимальним регулятором в цьому випадку є ПІ-регулятор з передаточною функцією $W_p(s)=K_p\left(1+\frac{1}{T_Is}\right)=K_p\cdot\frac{T_1s+1}{T_1s},$ де $K_p=?,$ $T_I=?.$ Знайдемо $|W_3(j\omega)|$: ???

3.3. Розрахунок для об'єкта з динамікою в чисельнику

Розглядається об'єкт з передаточною функцією $W_O(s)=\frac{k(T_1s+1)}{(T_2s+1)(T_3s+1)}$. Через те, що передаточна функція має динаміку в чисельнику, критерій забезпечення необхідної точності керування та критерій Джурі непридатні для застосування. Приведемо передаточну функцію до вигляду $W_O(s)=\frac{K(bTs+1)}{T^2s^2+2\nu Ts+1}$:

$$\frac{k(T_1s+1)}{(T_2s+1)(T_3s+1)} = \frac{k(T_1s+1)}{T_2T_3s^2 + (T_2+T_3)s+1}$$

тому $T=\sqrt{T_2T_3}\approx 14.4568,$ $b=\frac{T_1}{T}\approx 2.421,$ $\nu=\frac{T_2+T_3}{2\sqrt{T_2T_3}}=\frac{T_2+T_3}{2T}\approx 1.0376.$ Знайдемо $|W_O(j\omega)|$:

$$|W_O(j\omega)| = \frac{k |bT \cdot j\omega + 1|}{|-T^2\omega^2 + 2\nu T \cdot j\omega + 1|} = \frac{k\sqrt{1 + b^2 T^2\omega^2}}{\sqrt{(1 - T^2\omega^2)^2 + 4\nu^2 T^2\omega^2}}$$

Введемо $\omega_{\rm 3p}=\frac{q}{T}$ — найвищу частоту сигналу, який необхідно відновити на виході системи:

$$|W_O(j\omega_{3p})| = \frac{k\sqrt{1 + b^2q^2}}{\sqrt{(1 - q^2)^2 + 4\nu^2q^2}}$$

Розв'яжемо рівняння $|W_O(j\omega_{3p})| = \frac{1}{\theta}$, де $\theta = 31$, відносно q:

$$\frac{k\sqrt{1+b^2q^2}}{\sqrt{(1-q^2)^2+4\nu^2q^2}} = \frac{1}{\theta} \Leftrightarrow \frac{1+b^2q^2}{1-2q^2+q^4+4\nu^2q^2} = \frac{1}{k^2\theta^2} \Leftrightarrow \frac{1-2q^2+q^4+4\nu^2q^2}{1-2q^2+q^4+4\nu^2q^2} = \frac{1}{k^2\theta^2} \Leftrightarrow \frac{1-2q^2+q^2+q^2+4\nu^2q^2}{1-2q^2+q^4+4\nu^2q^2} = \frac{1}{k^2\theta^2} \Leftrightarrow \frac{1-2q^2+q^2+q^2+4\nu^2q^2}{1-2q^2+q^2+4\nu^2q^2} = \frac{1}{k^2\theta^2} \Leftrightarrow \frac{1-2q^2+q^2+4\nu^2q^2}{1-2q^2+q^2+4\nu^2q^2} = \frac{1}{k^2\theta^2} \Leftrightarrow \frac{1-2q^2+q^2+4\nu^2q^2}{1-2q^2+q^2+4\nu^2q^2} = \frac{1}{k^2\theta^2} \Leftrightarrow \frac{1-2q^2+q^2+4\nu^2q^2}{1-2q^2+4\nu^2q^2} = \frac{1}{k^2\theta^2} \Leftrightarrow \frac{1-2q^2+q^2+4\nu^2q^2}{1-2q^2+$$

Розв'яжемо це рівняння спочатку відносно q^2 . Приблизні значення коренів:

$$\begin{bmatrix}
q^2 = 489263.8397 \\
q^2 = -0.17061
\end{bmatrix}$$

Оскільки комплексні та від'ємні q не розглядаються, то отримуємо $q\approx 699.474.$ Отже, період квантування $T_0=\frac{\pi}{\omega_{\rm 3p}}=\frac{\pi T}{q}=0.0649.$

ВИЗНАЧЕННЯ СТРУКТУРИ ТА ОПТИМАЛЬНИХ НАСТРОЙОК РЕГУЛЯТОРІВ МЕТОДОМ «ПРЯМОГО» СИНТЕЗУ

Розглядається об'єкт з передаточною функцією $W_{O_1}(s) = \frac{ke^{-\tau s}}{T_1s+1}$. При перехідному режимі є бажаним аперіодичний перехідний процес в контурі цифрового керування, тобто при подачі на задаюче діяння регулятора одиничного ступінчатого збурення замкнений контур має вести себе як неперервна модель першого порядку з запізненням:

$$W_3(s) = \frac{y(s)}{G(s)} = \frac{\lambda e^{-\tau s}}{s + \lambda} \tag{4.1}$$

Згідно з методичними рекомендаціями, оптимальні параметри ПІ-регулятора з ДПФ $K_p\left(1+\frac{T_0}{T_I(1-z^{-1})}\right)$ визначаються за формулами

$$K_{p_{\text{orr}}} = \frac{1 - e^{-\lambda T_0}}{k \left(e^{T_0/T_1} - 1\right) \left(1 + d\left(1 - e^{-\lambda T_0}\right)\right)}$$
(4.2)

$$T_{I_{\text{ont}}} = \frac{T_0}{e^{T_0/T_1} - 1} \tag{4.3}$$

де d – ціла частина від ділення часу запізнення τ на період квантування T_0 , який беремо на основі умови забезпечення необхідної точності керування. Візьмемо $T_0=0.1127$. Тоді d=124, $T_{I_{\rm out}}=34.9437$, а для різних варіантів λ отримаємо такі значення $K_{p_{\rm out}}$:

λ	$K_{p_{ont}}$
$\frac{1}{T_1} \approx 0.0286$	0.0765
$\frac{1}{1.5T_1} \approx 0.0190$	0.0564
$\frac{1}{2T_1} \approx 0.0143$	0.0446
$\frac{1}{3T_1} \approx 0.0095$	0.0315

Для цифрового моделювання перехідних процесів в замкненому контурі цифрового керування зауважимо, що можна записати рівняння

$$y(z) = W_p(z)W_{\Pi}(z) (G(z) - y(z)) \Rightarrow y(z) = \frac{W_p(z)W_{\Pi}(z)}{1 + W_p(z)W_{\Pi}(z)}G(z) = W_3(z)G(z)$$

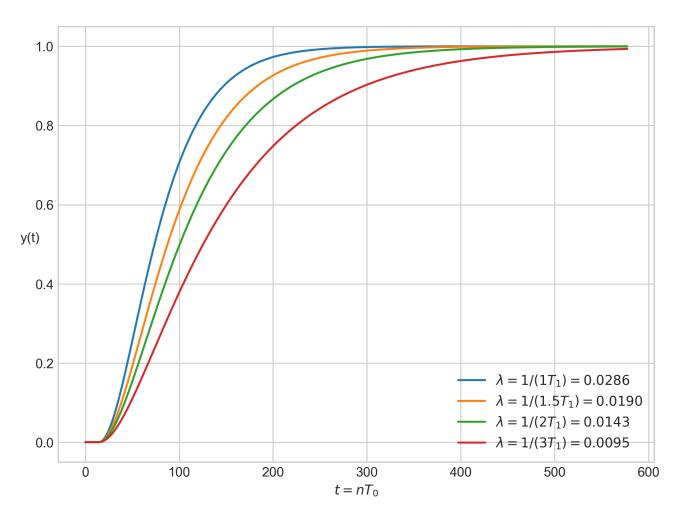
де y(z), G(z)-z-перетворення від керованої координати і задаючого діяння відповідно, а передаточну функцію $W_{\rm 3}(z)$ було обчислено в (2.4). Можна записати реку-

рентне рівняння, за яким буде відбуватися моделювання:

$$y_{n} = \left(1 + e^{-T_{0}/T_{1}}\right)y_{n-1} - e^{-T_{0}/T_{1}}y_{n-2} - \frac{kK_{p_{\text{OHT}}}}{T_{I}}\left(\left(C_{1}T_{I_{\text{OHT}}} + C_{1}T_{0}\right)y_{n-d-1} + \left(-C_{1}T_{I_{\text{OHT}}} + C_{2}T_{I_{\text{OHT}}} + C_{2}T_{0}\right)y_{n-d-2} - C_{2}T_{I_{\text{OHT}}}y_{n-d-3}\right) + \frac{kK_{p_{\text{OHT}}}}{T_{I}}\left(\left(C_{1}T_{I_{\text{OHT}}} + C_{1}T_{0}\right)y_{n-d-1} + \left(-C_{1}T_{I_{\text{OHT}}} + C_{2}T_{I_{\text{OHT}}} + C_{2}T_{0}\right)y_{n-d-2} - C_{2}T_{I_{\text{OHT}}}y_{n-d-3}\right)$$

$$(4.4)$$

де $a=1-\frac{\tau-dT_0}{T_0},$ $C_1=1-e^{-\frac{aT_0}{T_1}},$ $C_2=e^{-\frac{aT_0}{T_1}}-e^{-\frac{T_0}{T_1}},$ початкові умови для y нульові, а $g_n=1.$ Отже, маємо наступні перехідні процеси для різних значень λ :

Видно, що процес зміни вихідної координати дійсно має бажаний аперіодичний характер.

На основі формул (4.2) та (4.3) можна визначити оптимальні настройки для неперервного регулятора, взявши границі при $T_0 \to 0$. Отримаємо $K_p^H = \frac{\lambda T_1}{k(1+\lambda \tau)}$, $T_I^H = T_1$.

РОЗРАХУНОК ОПТИМАЛЬНИХ ПАРАМЕТРІВ ПІ-РЕГУЛЯТОРА І ПЕРІОДУ КВАНТУВАННЯ РЕЗОНАНСНИМ МЕТОДОМ

За завданням, розрахунки треба провести для об'єктів з передаточними функціями $W_O(s)=\frac{ke^{-\tau s}}{(T_1s+1)(T_2s+1)(T_3s+1)}$ (1.1) та $W_{O_2}(s)=\frac{ke^{-\tau s}}{(T_1s+1)(T_2s+1)}$ (1.8).

Регулятор цифрового керування реалізує пропорційно-інтегральний закон керування, який представлений позиційним алгоритмом:

$$u(nT_0) = K_p \left(e(nT_0) + \frac{T_0}{T_I} \sum_{i=1}^n e(iT_0) \right)$$

Для визначення оптимальних параметрів настройки $K_{p_{\text{опт}}}$, $T_{I_{\text{опт}}}$ та періоду квантування $T_{0_{\text{опт}}}$ скористаємося алгоритмом, наведеним у методичних рекомендаціях до курсової роботи.

5.1. Випадок
$$W_O(s) = \frac{ke^{-\tau s}}{(T_1s+1)(T_2s+1)(T_3s+1)}$$

а) Шляхом розв'язання відносно частоти ω нелінійного рівняння

$$arctg \omega T_1 + arctg \omega T_2 + arctg \omega T_3 + \omega \tau = 2.62$$
 (5.1)

знаходимо резонансну частоту $\omega_{\varphi_H} = 0.04096$ для неперервного контура керування.

- б) Визначаємо верхню та нижню частоту відносно резонансної частоти неперервної системи: $\omega_{\varphi_H}^H = \frac{\omega_{\varphi_H}}{\sqrt{2}} = 0.02897, \, \omega_{\varphi_H}^B = \sqrt{2}\omega_{\varphi_H} = 0.05793.$
 - в) Використовуючи знайдену частоту ω_{φ_H} , за формулою

$$A(\omega) = \frac{k}{\sqrt{(1+\omega^2 T_1^2)(1+\omega^2 T_2^2)(1+\omega^2 T_3^2)}}$$
 (5.2)

знаходимо другий основний динамічний параметр неперервного контура в частотній області: $A_H\left(\omega_{\varphi_H}\right)=3.83604.$ Також, знайдемо третій основний параметр $\Phi_H(A)=\frac{A\left(\omega_{\varphi_H}^B\right)}{A\left(\omega_{\varphi_H}^B\right)}=0.42790.$

г) Використовуючи вираз

$$\varphi(\omega) = \operatorname{arctg} \omega T_1 + \operatorname{arctg} \omega T_2 + \operatorname{arctg} \omega T_3 + \omega \tau \tag{5.3}$$

визначаємо четвертий основний параметр в частотній області для неперервного контуру: $\Phi_H(\varphi) = \varphi\left(\omega_{\varphi_H}^H\right) - \varphi\left(\omega_{\varphi_H}^B\right) = 1.31497.$

д) За емпіричними формулами визначаємо оптимальні коефіцієнти настройки

неперервного ПІ-регулятора та оптимальний період квантування:

$$T_{I_{\text{ont}}}^{\text{HeII}} = \frac{4.061 \cdot \Phi_H(A)^{-0.3387} \cdot \Phi_H(\varphi)^{0.2075}}{\omega_{\varphi_H}}$$
(5.4)

$$K_{p_{\text{ourr}}}^{\text{Heff}} = \frac{1}{2A_H(\omega_{\varphi_H})} \cdot \left(1 + 1.189 \cdot \Phi_H(A)^{0.7139} \cdot \left(1.852 - \Phi_H(\varphi)^{0.8643}\right)\right) \tag{5.5}$$

$$T_{0_{\text{ont}}} = \frac{0.5742 \cdot \Phi_H(A)^{0.5742} \Phi_H(\varphi)^{0.9394}}{\omega_{\varphi_H}}$$
 (5.6)

Отримуємо значення $T_{I_{\mathrm{out}}}^{\mathrm{HeII}}=139.88408,\,K_{p_{\mathrm{out}}}^{\mathrm{HeII}}=1.37945,\,T_{0_{\mathrm{out}}}=0.45613.$

е) При оптимальному періоду квантування визначаємо чотири основні параметри ω_{φ} , $A(\omega_{\varphi})$, $\Phi(A)$, $\Phi(\varphi)$ в частотній області при врахуванні ПНЧ об'єкта. Для цього використаємо рівняння

$$A(\omega) = A_H(\omega) \cdot \frac{\sin \frac{\omega T_{0_{\text{OHT}}}}{2}}{\frac{\omega T_{0_{\text{OHT}}}}{2}}$$
(5.7)

$$\varphi(\omega) = \operatorname{arctg} \omega T_1 + \operatorname{arctg} \omega T_2 + \operatorname{arctg} \omega T_3 + \omega \tau + \frac{\omega T_{0_{\text{our}}}}{2}$$
 (5.8)

Шляхом розв'язання $\varphi(\omega)=2.62$ знаходимо частоту $\omega_{\varphi}=0.04076$, а потім за рівняннями (5.7), (5.8) знаходимо $A\left(\omega_{\varphi}\right)=3.85887, \ \Phi(A)=\frac{A\left(\omega_{\varphi_{H}}^{B}\right)}{A\left(\omega_{\varphi_{H}}^{H}\right)}=0.42959, \ \Phi(\varphi)=\varphi\left(\omega_{\varphi_{H}}^{H}\right)-\varphi\left(\omega_{\varphi_{H}}^{B}\right)=1.31889.$

ж) При оптимальному періоді квантування $T_{0_{
m ont}}$ знаходимо оптимальні значення $T_{I_{
m ont}}$ та $K_{p_{
m ont}}$ за формулами

$$T_{I_{\text{orr}}} = \frac{4.061 \cdot \Phi(A)^{-0.3387} \cdot \Phi(\varphi)^{0.2075}}{\omega_{\varphi}}$$
 (5.9)

$$K_{p_{\text{ontr}}} = \frac{1}{2A(\omega_{\varphi_H})} \cdot \left(1 + 1.189 \cdot \Phi(A)^{0.7139} \cdot \left(1.852 - \Phi(\varphi)^{0.8643}\right)\right)$$
 (5.10)

Отримуємо значення $T_{I_{\mathrm{onr}}}=140.46968,\,K_{p_{\mathrm{onr}}}=1.37839.$

Зберемо результати обчислень до таблиці:

параметр	значення
ω_{arphi_H}	0.04096
$\omega_{arphi_H}^H$	0.02897
$\omega_{\varphi_H}^B H$	0.05793
$A_H\left(\omega_{arphi_H} ight)$	3.83604
$\Phi_H(A)$	0.42790
$\Phi_H(\varphi)$	1.31497
$T_{I_{ m ont}}^{ m He II}$	139.88408
$K_{p_{\mathrm{ont}}}^{\mathrm{Hen}}$	1.37945
$T_{0_{ m ont}}$	0.45613
ω_{arphi}	0.04076
$A\left(\omega_{arphi} ight)$	3.85887
$\Phi(A)$	0.42959
$\Phi(\varphi)$	1.31889
$T_{I_{ m ont}}$	140.46968
$K_{p_{ m ont}}$	1.37839

5.2. Випадок $W_{O_2}(s) = \frac{ke^{-\tau s}}{(T_1s+1)(T_2s+1)}$

а) Шляхом розв'язання відносно частоти ω нелінійного рівняння

$$arctg \,\omega T_1 + arctg \,\omega T_2 + \omega \tau = 2.62 \tag{5.11}$$

знаходимо резонансну частоту $\omega_{\varphi_H} = 0.05341$ для неперервного контура керування.

- б) Визначаємо верхню та нижню частоту відносно резонансної частоти неперервної системи: $\omega_{\varphi_H}^H = \frac{\omega_{\varphi_H}}{\sqrt{2}} = 0.03777, \, \omega_{\varphi_H}^B = \sqrt{2}\omega_{\varphi_H} = 0.07553.$
 - в) Використовуючи знайдену частоту ω_{φ_H} , за формулою

$$A(\omega) = \frac{k}{\sqrt{(1+\omega^2 T_1^2)(1+\omega^2 T_2^2)(1+\omega^2 T_3^2)}}$$
 (5.12)

знаходимо другий основний динамічний параметр неперервного контура в частотній області: $A_H\left(\omega_{\varphi_H}\right)=3.08583.$ Також, знайдемо третій основний параметр $\Phi_H(A)=\frac{A\left(\omega_{\varphi_H}^B\right)}{A\left(\omega_{\varphi_H}^H\right)}=0.41264.$

г) Використовуючи вираз

$$\varphi(\omega) = \operatorname{arctg} \omega T_1 + \operatorname{arctg} \omega T_2 + \operatorname{arctg} \omega T_3 + \omega \tau \tag{5.13}$$

визначаємо четвертий основний параметр в частотній області для неперервного контуру: $\Phi_H(\varphi) = \varphi\left(\omega_{\varphi_H}^H\right) - \varphi\left(\omega_{\varphi_H}^B\right) = 1.15456.$

д) За емпіричними формулами визначаємо оптимальні коефіцієнти настройки неперервного ПІ-регулятора та оптимальний період квантування:

$$T_{I_{\text{offf}}}^{\text{Heff}} = \frac{4.061 \cdot \Phi_H(A)^{-0.3387} \cdot \Phi_H(\varphi)^{0.2075}}{\omega_{\varphi_H}}$$
(5.14)

$$K_{p_{\text{ontr}}}^{\text{Heff}} = \frac{1}{2A_H \left(\omega_{\varphi_H}\right)} \cdot \left(1 + 1.189 \cdot \Phi_H(A)^{0.7139} \cdot \left(1.852 - \Phi_H(\varphi)^{0.8643}\right)\right) \tag{5.15}$$

$$T_{0_{\text{onr}}} = \frac{0.5742 \cdot \Phi_H(A)^{0.5742} \Phi_H(\varphi)^{0.9394}}{\omega_{\varphi_H}}$$
 (5.16)

Отримуємо значення $T_{I_{\mathrm{out}}}^{\mathrm{Heff}}=105.72649,\,K_{p_{\mathrm{out}}}^{\mathrm{Heff}}=1.45490,\,T_{0_{\mathrm{out}}}=0.39533.$

е) При оптимальному періоду квантування визначаємо чотири основні параметри $\omega_{\varphi}, A(\omega_{\varphi}), \Phi(A), \Phi(\varphi)$ в частотній області при врахуванні ПНЧ об'єкта. Для цього використаємо рівняння

$$A(\omega) = A_H(\omega) \cdot \frac{\sin \frac{\omega T_{0_{\text{OHT}}}}{2}}{\frac{\omega T_{0_{\text{OHT}}}}{2}}$$
 (5.17)

$$\varphi(\omega) = \operatorname{arctg} \omega T_1 + \operatorname{arctg} \omega T_2 + \operatorname{arctg} \omega T_3 + \omega \tau + \frac{\omega T_{0_{\text{onr}}}}{2}$$
 (5.18)

Шляхом розв'язання $\varphi(\omega)=2.62$ знаходимо частоту $\omega_{\varphi}=0.05307$, а потім за рівняннями (5.7), (5.8) знаходимо $A\left(\omega_{\varphi}\right)=3.11084, \ \Phi(A)=\frac{A\left(\omega_{\varphi_H}^B\right)}{A\left(\omega_{\varphi_H}^H\right)}=0.41412,$ $\Phi(\varphi)=\varphi\left(\omega_{\varphi_H}^H\right)-\varphi\left(\omega_{\varphi_H}^B\right)=1.15962.$

ж) При оптимальному періоді квантування $T_{0_{
m ont}}$ знаходимо оптимальні значення $T_{I_{
m ont}}$ та $K_{p_{
m ont}}$ за формулами

$$T_{I_{\text{OHT}}} = \frac{4.061 \cdot \Phi(A)^{-0.3387} \cdot \Phi(\varphi)^{0.2075}}{\omega_{\varphi}}$$
 (5.19)

$$K_{p_{\text{ourr}}} = \frac{1}{2A(\omega_{\varphi_H})} \cdot \left(1 + 1.189 \cdot \Phi(A)^{0.7139} \cdot \left(1.852 - \Phi(\varphi)^{0.8643}\right)\right)$$
(5.20)

Отримуємо значення $T_{I_{\text{onr}}}=106.36317,\,K_{p_{\text{onr}}}=1.45335.$

Зберемо результати обчислень до таблиці:

параметр	значення
ω_{arphi_H}	0.05341
$\omega_{arphi_H}^H$	0.03777
$\omega_{arphi_H}^B H$	0.07553
$A_{H}\left(\omega_{arphi_{H}} ight)$	3.08583
$\Phi_H(A)$	0.41264
$\Phi_H(\varphi)$	1.15456
$T_{I_{ m ont}}^{ m HeII}$	105.72649
$K_{p_{\mathtt{o}\mathtt{I}\mathtt{I}\mathtt{T}}}^{\mathtt{He}\mathtt{I}\mathtt{I}}$	1.45490
$T_{0_{ m ont}}$	0.39533
ω_{arphi}	0.05307
$A\left(\omega_{arphi} ight)$	3.11084
$\Phi(A)$	0.41412
$\Phi(\varphi)$	1.15962
$T_{I_{ m ont}}$	106.36317
$K_{p_{\mathtt{ont}}}$	1.45335
_	I.